

DU-16015401020411100 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

April - 2022

Gandhian Studies

(Sco. Sci. of Eco. & G.T.I.) (New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1	ગાંધીનો માટી પ્રદૂષણનો ઉકેલ વર્ણવો.	14
	અથવા	
1	પર્યાવરણ પ્રદૂષણની સમસ્યાઓ વર્ણવો.	14
2	ગાંધીનો ધ્વનિ પ્રદૂષણ અંગે મત સમજાવો.	14
	અથવા	
2	ભૌતિક પર્યાવરણ અંગે ગાંધીનું અવલોકન સમજાવો.	14
3	વાયુ પ્રદૂષણનો ગાંધીનો ઉકેલ ચર્ચો.	14
	અથવા	
3	પર્યાવરણીય પ્રદૂષણના નિવારણની ગાંધીની પદ્ધતિ ચર્ચો.	14
4	પર્યાવરણના મૂળ ઘટકો સ્પષ્ટ કરો.	14
	અથવા	
4	ગાંધીનું પર્યાવરણનું સાંસ્કૃતિક દૃષ્ટિબિંદુ સ્પષ્ટ કરો.	14
5	ટૂંકનોંધ : (કોઈ બે)	14
	(1) ગાંધી અને જળ પ્રદૂષણ	
	(2) ગાંધીનું માનવ પર્યાવરણનું અવલોકન	
	(3) ગાંધીનું પર્યાવરણનું સામાજિક દૃષ્ટિબિંદુ	
	(4) ભારતીય સંસ્કૃતિમાં પર્યાવરણનું મહત્વ	

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

1 Describe Gandhi's solution of the soil pollution. 14

OR

1 Describe the problems of ecological pollution. 14

2 Explain Gandhi's view about sound pollution. 14

OR

2 Explain Gandhi's observations about physical ecology. 14

3 Discuss Gandhi's solution about air pollution. 14

OR

3 Discuss Gandhi's method for the elimination of ecological pollution. 14

4 Clarify fundamental elements of ecology. 14

OR

4 Clarify Gandhiji's cultural view about ecology. 14

5 Short note : (any two) 14

- (1) Gandhi and water pollution
- (2) Gandhi's observation of human ecology
- (3) Gandhi's social view point of ecology
- (4) Importance of ecology in Indian culture